REVISTA TEOLOGICĂ

ORGAN PENTRU ŞTIINŢA ŞI VIEAŢA BISERICEASCĂ.

— APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ. —

Anul IX. Ianuarie, 1915. **Nr. 1—2.**

REDACTORI:

Dr. NICOLAE BĂLAN şi Dr. SILVIU DRAGOMIR.

CUPRINSUL:

REDACŢIA şi ADMINISTRAŢIA: SIBIIU, strada REISENFELS Nr. 11.

SIBIIU. — 1915.

TIPARUL TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE.

Anul IX. Ianuarie, 1915. Nr. 1—2.

REVISTA TEOLOGICĂ

organ pentru știința și vieața bisericească.

Abonamentul: Pe un an 10 coroane; pe o jumătate de an 5 coroane.
Pentru România 12 Lei. — Un număr 50 fil.

Pacea lui Hristos și vremile de azi.

În vieața aceasta multe lucruri par a se potrivì între ele și a fi făcute unele pentru altele. Dacă ne apropiem însă mai mult de ele, ochiul descopere deodată diferențe și nepotriveli și uneori chiar contraziceri.

De altă parte, multe lucruri iarăș par'că nu se potrivesc deloc și sunt departe între ele ca cerul de pământ. Și cu toate acestea, dacă te apropii mai mult de ele, vezi că de fapt nu e nici o nepotrivire între ele. Așa e de pildă cântarea îngerească cu solia păcii pe pământ și răsboiul de azi al popoarelor.

Sigur, răsboiul mai întâiu e o negare crasă a evangheliei, care ne vorbește de pace pe pământ.

El râde îngerilor în față și disprețuiește vestea adusă de ei. Ceice văd lucrurile astfel sunt spirite superficiale, cari nu doresc și nu vor să aibă o pace lăuntrică și se folosesc de prilejul acesta ca să facă propagandă pentru teoriile lor ateiste.

Chiar și bucuria cea mare pare că a fugit cu totul dinaintea suferinței și jertfelor mari, precum și a prostiei criminale a celor cari au provocat răsboiul.

Şi totuş, noi îndrăznim să susţinem că nu e nici cea mai mică contrazicere intre răsboiul popoarelor şi evanghelia păcii pe pământ.

Căci ce ni-a adus oare solia păcii? Nu ne-a adus numai o poezie şi o liturgie frumoasă, ci pe Acela care a venit să înlăture duşmănia pe care o pusese păcatul între omenire şi Dumnezeu. Care a fost opera Mântuitorului, pe care îl adorăm în iesle, ca pe Cuvântul întrupat? — Să facă pace între omenirea răsvrătită şi căzută şi Tatăl tuturor spiritelor. Ce a fost moartea lui Isus pe cruce? Marele tractat de pace, care a fost răscumpărat prin jertfa vieţii lui curate şi sfinte.

Care a fost însă învăţătura acestui Domn al păcii, cum îl numià Isaia în minunata lui prezicere mesianică? Nu că are să întemeieze numai decât o împărăţie a păcii pe pământ. Gândul acesta l-a înlăturat el însuşi prin vorbele: «Să nu credeţi că am venit să aduc pace. N'am venit să aduc pace, ci sabie». Dacă însă tot El a zis ucenicilor: «Pacea mea o las vouă», se vede lămurit că a vrut să înţeleagă pacea inimii, care întrece orice minte. Şi dacă Duhul Lui cel sfânt a venit la Rusalii, ca să întemeieze Biserica pe pământ şi să întindă împărăţia lui Dumnezeu, şi acesta e un fapt de natură spirituală. De aceea şi zice apostolul Pavel: «Impărăţia lui Dumnezeu e în voi».

Insă nu pentru totdeauna împărăţia lui Isus Hristos are să fie o împărăţie spirituală şi nevăzută.

El însuşi a spus că nu e nimic ascuns care să nu se descopere. Şi corul măreţ al profeţilor a lăsat să se întrezăriască mereu că va venì ziua în care împărăţia păcii se va întemeià în formă văzută şi pe pământ. Fireşte nu va fi lipsită de lupte aprige venirea ei pe lume.

Deci pace pe pământ are să fie. Ea începe să înflorească în inimi, ca o taină liniştită şi ca o minunată floare a veşniciei. In familiile cu frică de Dumnezeu ea îşi întinde stăpânirea din ce în ce mai mult. Şi pomul ei măreţ creşte chiar şi în mijlocul furtunei răsboiului european, răsărind ca dintr'un grăunte de muştar la umbra căruia în cele din urmă se vor adăpostì toate popoarele pământului.

Deci vestea îngerului are dreptate. Ba încă nici odată n'o putem răspândì mai mult ca acum.

Chiar şi bucuria cea mare n'a perit în mijlocul acestor suferinţe grozave. E bucuria în Mântuitorul, care ni-a mântuit, ne ajută, ne mângăie, ne e prieten, pildă şi stea conducătoare. Cine simte că nu poate trăì fără un Mântuitor, acela îl doreşte acum cu puteri îndoite. Pentru aceia în El bucuria creşte.

Iată de ce a venit marea nenorocire a răsboiului asupra omenirii. Ca să o facă să cunoască această bucurie mare, căci cine are pe Isus Hristos, e vesel şi bogat chiar şi în mijlocul focului ucigător al luptelor.

Dacă l-am găsit pe El înseamnă că serbăm într'adevăr solia păcii pe pământ, solia învierii spre adevărata vieaţă, chiar dacă semnele din afară ale păcii lipsesc.

Aşà că vestea îngerului se potriveşte de minune cu starea lumii de azi. Şi dacă inima noastră se simte în inima Tatălui ceresc, toate disonanţele din afară se topesc pentru noi într'o armonie curată şi înviorătoare. Şi armonia înseamnă pace.

Ferice de noi, dacă ştim s'o căutăm şi s'o aflăm!..

Dim. I. Cornilescu.

Spre căile Domnului...

„Corespondentul de pe câmpul de răsboiu al unui ziar din capitală scrie cu entusiasm despre impresia adâncă, pe care o face serviciul divin şi predica asupra soldaţilor,“ «din ochii cărora radiază promisiunea, că de dragul teoriilor nebune nu vor mai părăsì pe Dumnezeu, pe care L-au regăsit acum de nou şi care-i ajută... În fiecare dimineaţă se ţine serviciu divin pentru soldaţii reîntorşi din tranşee. Ei laudă pe Dumnezeu şi-i aduc mulţămită, că le-a apărat vieaţa şi i-a păzit de primejdii. Din aceşti oameni izbucneşte cu putere elementară vechia credinţă în Dumnezeu.... Dumnezeu, care s'a arătat odinioară lui Moisi în flacăra de foc a rugului, acum se înfăţişează în focul tunurilor şi în bubuitul de arme înaintea omenirii întregi. Cu smerenie şi cu evlavie îşi înalţă ochii spre Dumnezeu toţi luptătorii — şi cei ce zac în tranşee şi ceice au ieşit tocmai acum din ele»....

Cetind rândurile acestea de pe câmpul de luptă ţi s'ar păreà, că răsboiul ca un educator mare şi nespus de zguduitor, întoarce cugetul tuturora spre Dumnezeu şi îi învaţă din nou să se roage pe toţi cari se abătuseră din *căile Domnului.* Şi astfel se vor împlinì cuvintele Psalmistului: «Toate popoarele, pe cari le-ai făcut, vor venì şi se vor închinà înaintea Ta, Doamne! şi vor preamărì numele Tău» (Psalm 86 v. 9).

Dar întorcu-se oare toţi pe căile Domnului, ori numai cei ajunşi în ceasul primejdiei şi în ghiara morţii? Oare cei rămaşi acasă simt ei de ajuns seriozitatea tragică a clipelor, prin cari trece lumea şi sunt gata a primì în sufletul lor toate învăţămintele ce se pot culege din viforul primejdiilor şi din goana zilelor de crunte încercări?

Ar fi cam greu să răspundem afirmativ la aceste întrebări. Căci cunoaştem oameni cu multă învăţătură, intelectuali cu rol de conducere, cari nu s'au sfiit a luà în bătaie de joc alergarea poporului spre casa Domnului în ceasul de primejdie şi râvna lui pentru rugăciuni stăruitoare din partea preoţilor săi. De altă parte, cu prilejul sinodului protopopesc din Timişoara, revista preoţească din acel oraş se vede silită a apostrofà pe ceice şi în aceste timpuri arată atâta indiferentism faţă de serviciul divin, în următorul mod: «Ne împlinim o prea tristă datorie de a înfierà absentarea *aproape a tuturor membrilor sinodali*, preoţi şi mireni deopotrivă, dela serviciul sfânt. Şi cu oarecare sfială ne întrebăm, că aceşti reprezentanţi ai comunelor bisericeşti din tract cum vor ştì şi cum vor puteà oare aflà cauzele indiferentismului credincioşilor faţă de actele noastre liturgice şi de cultul dumnezeesc?»

Este în această apostrofare un adevăr destul de dureros pentru biserică, pentru slujitorii şi credincioşii ei. Bine înţeles, nu vom cădeà în greşala de a generalizà cazul dela Timişoara, ci vom cercà să stăruim în câteva cuvinte asupra cauzelor, din care a putut să izvorască asemenea triste simptome, cum şi asupra datorinţei ce se impune tuturor preoţilor noştri de a şti exploatà toate momentele şi toate învăţămintele răsboiului spre a întoarce iarăş pe intelectuali *spre căile Domnului!*

*

Cetisem undeva, că în toamna anului trecut, când s'au abătut aeroplane ducătoare de pieire asupra «oraşului — lumină», mulţimea de pe străzi alergà speriată în biserici, să-şi plece genunchii înaintea Atotputernicului spre închinare şi rugăciune. Dar s'au găsit în mulţime şi de aceia, cari n'au mai ştiut rostì nici un fel de ru-

găciune. Nici «Tatăl nostru» măcar... A trebuit să vină această cumplită încercare asupra omenirii, care este răsboiul actual, ca să-şi aducă aminte de căile Domnului chiar şi ceice se înstrăinaseră cu totul de ele. Şi nu va fi fost mic numărul lor. Căci în timpul din urmă întreagă desvoltarea civilizaţiei sau pseudocivilizaţiei moderne începuse a luà o direcţie detestabilă.

Uimită de enormele progrese tehnice, cuprinsă cu totul în mrejele ademenitoare ale belşugului material sau robită de patimi şi fărădelegi, lumea începuse a devenì tot mai indiferentă faţă de înaltele şi vecinicele ţânte ale vieţii sufleteşti, morale şi religioase. Pentru sute şi mii de suflete se întunecà mereu steaua credinţii. Înţelepţii neamurilor, legislatorii statelor se adunau de zor la sfat şi ca nişte piramide egiptene se înălţau din sfaturile lor mormane de legi, în cari nu se pomenià nici cu un cuvânt măcar numele lui Dumnezeu. Savanţii naturalişti, ameţiţi de trufia lor atotştiutoare, scriau cărţi despre toate jigăniile pământului, ferindu-se a face în ele vre-o amintire de Creatorul a toate, ci preamărind numai «natura creatoare». Leghion erà şi mai este încă numărul celor ce se închină, ca odinioară Jidovii în pustie, viţelului de aur, dar evită a-şi plecà genunchele sau capul înaintea Mântuitorului lumii. Pe mulţi îi înjoseşte desfrâul patimilor trupeşti şi îi face să se târască în noroiul spurcăciunii ca nişte dobitoace fără de minte. Alţii iarăş sunt stăpâniţi de lăcomie şi pofta desmerdărilor le înlănţue toată cugetarea; ziua şi noaptea îşi îmbuibă trupul cu mâncări şi beuturi, dar nu le trece prin minte că şi sufletul ar aveà lipsă de hrană, de mana cerească a credinţii, a înfrânării, a rugăciunii şi a pocăinţii. Trufia şi pornirea spre risipă pe câţi nu-i îndeamnă să-şi împodobiască hainele şi locuinţele cu

scumpeturile cele mai costisitoare, dar nu-i lasă inima să dăruiască o icoană pentru casa Domnului, o cruce sau un potir, ci şi când dăruesc alţii mai săraci câte ceva pentru biserică, li se întunecă gândul de mănie şi în ascuns cearcă să-i desmânte pe oameni a mai dărui sfintei biserici, căci «sfinţilor de pe păreţi şi din icoane nu le trebue de mâncare»... Câte suflete chinuite de invidie ca al fraticidului Cain nu stau pândind pe la răspântiile vieţii noastre creştineşti?..

Sunt fenomene generale acestea. In tot cuprinsul ţărilor civilizate şi creştine te izbeşte mulţimea lor, în cercurile culte şi înalte, în sgomotul şi splendoarea oraşelor mari chiar mai adesea, decât în vieaţa smerită a satelor.

Dela o vreme încoace s'a putut însă observà, că unda *indiferentismului religios* şi a *materialismului otrăvitor de suflete* a început să rodească şi prin părţile noastre unele porniri primejdioase pentru sănătatea morală şi intelectuală a poporului nostru. Inlesnirea comunicaţiei care face posibil contactul credincioşilor noştri cu diferite elemente străine sau înstrăinate de credinţa noastră dreaptă, pornirea de a imità şi în bine şi în rău, dar mai ales în rău, anumite forme ale vieţii orăşeneşti sau ale pseudocivilizaţiei moderne, şi anume influenţe străine păgubitoare, de cari e cutropită educaţia unor elemente cu rol de conducere în vieaţa poporului nostru, au contribuit ca uneori să se iviască clipe de îndoială faţă de astfel de rânduieli seculare ale religiei şi bisericei noastre, a căror sfinţenie erà până bine de curând o dogmă intangibilă pentru oricare Român de omenie şi cu frica lui Dumnezeu... Această stare de lucruri erà pornită a se generalizà în mod îngrijitor. Cercetând cauzele acestui primejdios beteşug, un medic

din Bucureşti, *Dr. N. C. Paulescu*, profesor universitar, face următoarea constatare: «Materialismul ateu a năpădit societatea modernă, care l-a primit orbeşte, drept rezultatul sau sinteza descoperirilor ei celor mai recente. El s'a servit de prestigiul ştiinţei — el care ca sistem este negaţia ştiinţei — pentruca să se impună mulţimii demisavanţilor incapabili de a-i pricepe ipocrizia. Printr'ânşii el s'a întrodus în şcoli, unde în mod laş a exploatat şi exploatează candoarea şi naivitatea copiilor şi a tinerilor neexperimentaţi, cari nu au nici cunoştinţe suficiente, nici spirit critic destul de desvoltat, pentru a deosebì minciuna de adevăr — şi a otrăvit astfel cu doctrinele sale răufăcătoare mai multe generaţii...»[1]

Dacă un medic şi savant de bun renume face această constatare, dacă toţi oamenii cei luminaţi şi cu scaun la cap simt, cât de primejdioasă este pornirea de a distruge sau de a slăbì măcar credinţa, singurul razim al sufletului în vârtejul şi mulţimea suferinţelor crunte, dacă în toate părţile s'a pornit o activitate stăruitoare şi însufleţită pentru o vie propagandă religioasă la oraşe şi la sate — nu e decât foarte firesc ca şi preoţimea noastră să caute a se achità de această datorinţă a sa, aflând leacul tămăduitor al beteşugului amintit în puterea cuvântului dumnezeesc, propoveduit cu căldură şi entuziasm, punându-şi în lucrare toate puterile, cu cari a înzestrat-o bunul Dumnezeu şi toate cunoştinţele agonisite în timpul îndelungaţilor ani de studii, precum şi mai târziu. Căci fiecare preot este dator a învăţà, şi a se cultivà necontenit, dacă nu voieşte a-şi atrage asupra sa cea mai grea osândă: «*preotul, care a lăpădat ştiinţa şi Dumnezeu îl va lăpădà pe el, ca să nu mai preoţească Domnului*» (Osea IV, v. 6).

---

[1] Cf. «Biserica ortodoxă Română» 1913, pag. 664.

Datorința preoțimii noastre culte este deci să iubească știința cea *bună*, să culeagă roadele ei dumnezeești, să le strecoare în cugetarea și predica sa, să le prelucre pe înțelesul credincioșilor săi, și profitând de învățămintele cari rezultă din zguduirea și regenerarea religioasă morală, ce va produce răsboiul actual în toate sufletele creștine, să se pătrundă din ce în ce mai mult de importanța și necesitatea misiunii sale de propoveduire evanghelică, dându-și silința fiecare preot să îndeplinească cu vreme și fără de vreme această sfântă misiune a sa, dupăcum îl ajută puterile, dupăcum îi dictează priceperea și dupăcum îl stimulează râvna sa duhovnicească! Aceasta e datorința cea mai de căpetenie a preoților, pentrucă ei sunt răspunzători, înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor, de *credința* turmei încredințate lor spre păstorire. Duh apostolesc și atitudine fără șovăire e de lipsă spre a îndrumà sufletele pe calea cea dreaptă, dar grea a virtuților. Nu «plecăciune» față de cei puternici, nici zimbete umilite față de cei vrăjmași, nici tergiversare în fața problemelor capitale, ci îndrăzneală și energie neînfrântă, știință luminată, cuvânt puternic și biruitor — sunt mijloacele neapărat de lipsă fiecărui preot cult, care nu vrea să-și ia în bătaie de joc misiunea sa sfântă. Să muncim cu toții fără încetare și fără prea multă considerație la răsplata materială, ce vom primì pentru munca aceasta.

Binele sufletesc, ce va rezultà pentru poporul nostru din această activitate propoveduitoare a preoților săi, se va invederà mai târziu, după *decenii* de stăruință și muncă jertfitoare în această direcție, căci este o lege naturală, confirmată prin multe experiențe, în virtutea căreia *răul progresează repede, iar binele foarte încet.* Incet, dar sigur. Și oricât de târzie ar fi roada ostene-

lelor şi oricât de puţină răsplată în lumea aceasta, preoţimea noastră pornită odată pe această cale mântuitoare nu trebuie să slăbească în zelul său, nici să descurajeze din cauza greutăţilor, ce va întâmpinà uneori cuvântul ei propoveduitor, ci fiecare greutate, orice piedecă i s'ar ivì în cale, s'o considere ca un nou stimulent de a-şi încordà puterile, de a-şi potenţà activitatea spre a face să se reverse cu îmbelşugare binecuvântările Evangheliei lui Hristos asupra *tuturor* credincioşilor bisericii noastre.

«Creştinismul este în societăţile moderne un *predicator necesar* şi *unic* de cuviinţă, blândeţe, omenie, cinste, bunăcredinţă şi dreptate, pe care nu-l poate înlocuì în această calitate nici raţiunea filozofică, nici cultura artistică şi literară, nici chiar onoarea feudală şi cavalerească ori vre-un cod de legi, vre-o administraţie sau vre-un guvernament». (H. Taine).

Având deci preoţimea noastră la îndemână acest instrument necesar şi unic de a stăpânì sufletele, acest izvor veşnic nesecat de a întinerì şi înălţà vieaţa poporului nostru spre culmea destinaţiunii sale, ar face un păcat de nespusă greutate, dacă ar lăsà în părăginire ogorul, din care pe lângă stăruinţă dreaptă şi cinstită ar puteà răsărì cea mai încântătoare holdă a vieţii creştineşti.

Deaceea sfatul nostru pastoral, care se îndreaptă spre toţi ceice au urechi să auză şi minte să înţeleagă, e acesta: «prin puterea cuvântului dumnezeesc, propoveduit cu entuziasm şi în mod convingător să încerce fiecare preot al nostru a-şi face datoria *deplin*, întărind sufletul poporului nostru şi al *conducătorilor* lui în credinţă şi zidind prin aceasta în fiecare credincios al său o cetăţue nebiruită, sporind astfel energia vitală a bi-

sericii şi a neamului. Căci după cuvântul lui John Stuart Mill, «*un om care are credinţă este o putere socială egală cu nouăzeci şi nouă de oameni, cari nu au decât interese*». Prin predica lor luminată şi stăruitoare, preoţii zilelor noastre sunt datori a întări astfel sufletele credincioşilor şi a le înarmà cu pavăza credinţii, ca nici un soiu de interese trecătoare şi meschine să nu poată înecà şi năpădì, ca spinii din parabola sămănătorului, sămânţa cea bună a vieţii şi puterii sufleteşti.

Intre orice împrejurări vitrege sau ameninţătoare să rămână sufletul biruitor şi neclintit pe *piatra credinţii*, căci — după o vorbă veche şi adevărată — nimic nu e mai scump omului ca sufletul, nici înălţimea domniei, nici dulceaţa puterii, nici stăpânirea de bogăţii. Spre întărirea bisericii şi a poporului nostru cerem deci *cât mai multe* suflete pline de *credinţă* şi cât mai puţini *târgoveţi* covârşiţi numai de *interese!*

Dr. Ioan Lupaş.

„Multe feluri de chei".

«De câteori ies de acasă, chemat de slujba mea pastorală, totdeauna iau cu mine multe feluri de chei», — aceasta erà vorba pe care adeseori o repetà un vestit păstor de suflete. Prin această vorbă el voià să zică atât, că pe fiecare credincios trebue să-l trateze ţinând seamă de individualitatea ce o are, pentruca cu atât mai uşor să-l poată povăţuì pe cărarea vieţii creştineşti. Cu o singură cheie nu poate deschide inimile tuturor credincioşilor pentru primirea adevărului mântuirii. Unuia îi foloseşte păstorul de suflete tratându-l cu severitate, altuia sfătuindu-l cu blândeţe; pe unul îl întoarce dela rău ameninţându-l cu dreptatea legii, pe

altul încălzindu-l cu iubirea evangheliei. Unul are trebuinţă de învăţare, altul de mângăiere, al treilea de îndemnare, al patrulea de mustrare etc. Şi, dacă nu tratezi pe fiecare după trebuinţele *lui* sufleteşti şi după individualitatea ce-o are, nu ajungi la rezultat bun.

Păstorul de suflete trebue să facă ca grădinarul cel iscusit, care ştie că fiecare dintre multele plante ce le cultivă are trebuinţă de o îngrijire deosebită. Uneia îi prieşte umezeala, alteia pământul uscat; uneia îi place la soare, alteia la umbră; trupina uneia o taie scurt, alteia îi lasă cotor lung etc. Iar dacă nu ţine seamă de modul de traiu al singuraticelor soiuri de plante, nu va obţine roadele dorite.

Aceiaşi procedură trebue să o observe şi învăţătorul în şcoală. Ar greşì acel învăţător care, dintr'un exagerat sentiment de dreptate, ar aplicà aceiaş măsură şi ar tratà la fel pe toţi copiii. Şcoala nu poate aveà scopul să niveleze deosebirile dintre copii, suprimându-le însuşirile individuale şi modelându-i pe toţi după acelaş tip, căci în acest chip ea ar înăbuşì în sufletul copiilor cele mai originale şi mai vii elemente. Ci şcoala e datoare să respecte individualitatea copiilor şi astfel să-i îndrume şi formeze în direcţie bună. Dar câte greşeli nu se fac împotriva acestui principiu al tratamentului individual şi, în urmare, împotriva desvoltării sufleteşti a copiilor? In multe cazuri ar fi fost mai folositoare o vorbă plină de iubire, decât o mustrare, un cuvânt de îndemnare spre bine, decât o pedeapsă. E foarte sărac în daruri acel educator, care dispune numai de o singură cheie şi cu aceia vrea să deschidă inimile tuturor ucenicilor săi.

Duhovnicul unei închisori ne istoriseşte două cazuri din practica sa pastorală, foarte potrivite pentru a

ne ilustrà principiul tratamentului individual al sufletelor. In închisoarea la care funcţionà el ca duhovnic, se găseà închis într'o celulă un păcătos foarte împietrit, care la toate cuvintele şi întrebările ce i-le adresà încreţeà fruntea şi-şi încruntà privirile, fără să scoată o singură vorbă. Ori câtă trudă şi-a dat zelosul duhovnic, n'a putut găsì cheia cu care să deschidă inima pecetluită cu şapte peceţi a acestui păcătos. La o ocazie, un bătrân cu pletele cărunte şi cu privirea blândă din care străluceà bunătatea unei sincere inimi de creştin, vizitând închisoarea a intrat şi în celula acelui păcătos. Fără să ştie cu ce fel de om are de-a face, s'a apropiat de el, s'a aşezat pe patul lui de scânduri, i-a dus mâna prieteneşte pe după cap şi a început să-i vorbească astfel: «Sărmanii de noi oameni păcătoşi, într'adevăr nemărginită este graţia cea mântuitoare alui Dumnezeu, care ne cheamă şi pe noi la pocăinţă!» Când a auzit bietul om cuvintele «sărmanii de noi oameni păcătoşi» a început să ofteze adânc, şiroaie de lacrimi i-au udat obrazii, iar dupăce s'a mai liniştit şi s'a înseninat la faţă, i-s'a deschis glasul şi a spus cât de mult se doreşte după pacea inimei.

Văzând preotul închisoarei acest rezultat, şi-a zis: «iată, iubirea este cheia fermecată, cu care poţi deschide toate inimile».

Dar în curând i-a fost dat să se convingă că lucrul nu stă tocmai aşa. Păcătosul care dăduse semne de pocăinţă, nu peste mult timp s'a arătat din nou stăpânit atâta de răutate şi îndărătnicie, încât toate cuvintele duhovnicului său, oricât de călduroase şi binevoitoare erau, le primeà cu dispreţ vădit, ba cu cât mai prietenos se arătà preotul, cu atât mai batjocoritor şi mai îndrăcit se purtà păcătosul faţă de el.

Intr'o zi preotul i-a povestit întâmplarea aceasta unui prieten al său. Acesta, şi el preot, i-a răspuns: «amice, du-mă odată şi pe mine la acel om, ca să fac şi eu o încercare cu dânsul». Şi fiind adus la el, a început să lovească cu «ciocanul legii», în «duhul şi cu puterea lui Ilie», inima împietrită a păcătosului. Acesta, văzându-şi icoana dureroasă a inimei sale sfârticate în bucăţi de mulţimea răutăţilor, s'a cutremurat în întreaga fiinţă şi, ca şi ceice au ascultat predica apostolului Petru din ziua cincizecimei, a întrebat: «ce să fac, ca să mă mântuesc?». Adus la acest simţământ al dorinţei după mântuire, a putut fi întrebuinţată faţă de dânsul iarăş cu succes cealaltă cheie, cu care se poate deschide vistieria harurilor evangheliei.

Cel mai mare măestru şi exemplu al păstorilor şi în ce priveşte aplicarea principiului tratării individuale a sufletelor, — a fost Mântuitorul. Ca medicul cel iscusit, El ştià să deà fiecăruia medicina de care aveà trebuinţă spre vindecare. Pe fariseii cei trufaşi i-a înfruntat cu asprime; pe păcătoşii întorşi spre căinţă i-a mângăiat şi li-a întins mână de ajutor ca să iasă din păcate; pe unul, care se îmbià să-i urmeze oriunde va merge, l'a făcut să-şi tragă mai bine seama cu celece aveau să-l aştepte; pe altul, care nu se puteà hotărî să vină după dânsul, l'a invitat şi încurajat. Mântuitorul a aplicat multe feluri de chei ca să deschidă inimile oamenilor pentru darurile bogate ce le împărţeà.

Dar pentruca preotul să aplice cu succes principiul pastoral al tratamentului individual, trebue să aibă ochi ageri pentru problemele şi necesităţile vieţii sufleteşti a oamenilor de toate categoriile. Această superioară însuşire a oricărui bun păstor se poate învăţà studiind îndeosebì două cărţi: cartea sfintei Scripturi şi cartea sufletului omenesc. *Nichita Albu.*

Nădejdea și încrederea în Dumnezeu.

— Predică pentru timpul răsboiului.[1] —

„Bine este a nădăjdui spre Domnul“.
Ps. 117, 8.

Iubiți creștini!

Ostașii de pe câmpul de luptă sunt înarmați cu tot felul de arme, ca să biruească pe dușmani. Dar oare noi, cei cari am rămas acasă, nu ne găsim și noi într'o luptă destul de grea, ca să biruim jertfele mari ce ni se cer, să biruim poverile și năcazurile ce cad asupra noastră, să biruim amarul durerilor ce ne apasă inimile noastre? Cât de bine trebuie să fim înarmați și noi, ca să putem purtà această luptă cu izbândă! Câtă credință și răbdare și tărie de suflet și călcare pe inimă ni se cere, ca să biruim în lupta fără zângănit de arme, dar totuș atât de apăsătoare, pe care avem să o purtăm noi cei rămași la vetrele noastre! Dar dintre aceste arme ale sufletelor noastre, nu trebuie să lipsească cea mai însemnată, anume: ***nădejdea și încrederea deplină în bunul Dumnezeu.*** La această armă ne îndrumă psalmistul când ne dă învățătura limpede și la 'nțeles:

«*Bine este a nădăjduì spre Domnul*».

Cine va trage la îndoială că, într'adevăr, bine este, ba mai mult: *măreț* lucru este să ai o nestrămutată nădejde și încredere în Dumnezeu? Chiar și în vremuri de pace, când vieața se scurge liniștit, e mare lucru să trăiești având în inima ta convingerea: «Domnul e păstorul meu și nimica nu-mi va lipsì» (Ps. 22, 1). Indoit de mare și prețioasă e însă o asemenea convingere în vremuri ca cele de astăzi. Astăzi, când se poartă cel mai crâncen și mai înfricoșat răsboiu din câte s'au pomenit vreodată în lume, când între milioanele de pe câmpul de luptă sute de mii de frați de-ai noștri — floarea poporului nostru — stau în ploaia de gloanțe și 'n bătaia

[1] Din volumașul de *Predici pentru timpul răsboiului*, ce e sub tipar.

tunurilor, iar în noi cei de acasă tremură inimile pentru vieaţa lor şi pentru nesiguranţa zilei de mâne: nu e într'adevăr lucru vitejesc să priveşti totuş cu încredere în viitor şi să zici: «Turburatu-s'au neamurile, plecatu-s'au împărăţiile... clătitu-s'a pământul: Domnul puterilor cu noi (Ps. 45, 7—8)... Domnul tărie poporului său va da, Domnul va binecuvântà pe poporul său cu pace» (Ps. 28, II)? Astăzi, când sufletele noastre sunt întunecate de griji şi de năcazuri, când sunt copleşite de dureri şi de întristare, se poate închipuì un razim mai puternic decât acesta: «Domnul este luminarea mea şi mântuitorul meu, de cine mă voiu teme? Domnul este scutitorul vieţii mele, de cine mă voiu înfricoşà?» (Ps. 26, 1). Intr'adevăr, măreaţă, înălţătoare şi întăritoare de inimi este o asemenea nădejde şi încredere în Dumnezeu.

Dar să recunoaştem totodată că ea este şi *greu* lucru. De câteori ni-a slăbit curajul inimei, chiar şi numai în faţa unor mici încercări? Când suferinţe au venit peste tine şi ai tăi, când planurile tale nu ţi s'au izbândit, când aşteptările te-au înşelat şi amăgiri amare ai avut să înduri, cât de repede ţi-ai plecat fruntea, cât de repede ţi-s'a veştejit nădejdea şi ţi-s'a clătinat încrederea! Ce să zicem apoi despre zilele acestea, când lumea e cuprinsă de flacăra răsboiului, când popoarele vreau să se zdrobească unele pe altele, când zeci şi sute de mii de oameni au fost ucişi de semenii lor: să mai credem oare şi acum, că ochii Domnului sunt peste tot pământul, că mâna lui Dumnezeu cârmueşte totul, că inima lui Dumnezeu va chivernisì toate spre binele oamenilor? Să mai credem oare şi acum, că nici o vrabie nu cade pe pământ fără ştirea Tatălui ceresc, că nici o puşcătură nu se sloboade în luptă fără voia Lui, că şi perii capului nostru sunt număraţi (Mat. 10, 29—30) şi că nimic, nimic nu se întâmplă fără de cunoştinţa şi încuviinţarea lui Dumnezeu? Intr'adevăr, mare şi îndrăsneaţă credinţă este aceasta!

O asemenea credinţă vitejască, o asemenea nestrămutată nădejde şi încredere în Dumnezeu *ne trebuieşte* nouă astăzi, căci numai pe această stâncă nebiruită ră-

zimându-ne cu sufletul, vom puteà sdrobì valurile înfuriate ce s'au ridicat împotriva noastră.

Dar oare *e cu putință* o asemenea nădejde şi încredere în Dumnezeu? Când îmi pun această întrebare, înaintea ochilor mei sufleteşti îmi răsar marile pilde de neşovăitoare nădejde şi încredere în Dumnezeu din trecut. Marele apostol al neamurilor, sf. Pavel, din mijlocul strâmtorărilor celor mai grele, aşà vorbeşte: «De este Dumnezeu pentru noi, cine va fi împotriva noastră?» (Rom. 8, 31). Sfinţii şi mucenicii pe cari îi cinsteşte biserica creştinească au fost tot atâţia viteji nebiruiţi în nădejdea şi încrederea lor în Dumnezeu. Ştefan cel Mare, Domnul Moldovei, cu această armă întărindu-şi sufletul a biruit în multele răsboaie ce le-a purtat şi după fiecare biruinţă ridicà câte-o biserică ori mănăstire în semn de mulţumită pentru ajutorul ce l-a primit dela Dumnezeu. Ascultaţi apoi cu câtă smerenie plină de încredere în Dumnezeu vorbeşte Mihaiu Viteazul către duşmanii săi: «Incât pentru nestatornicia norocului, zice el, ştiu că sunt om, dar ştiu încă că Dumnezeu ajută răsboaiele drepte, c'am luat armele pentru lege; că el va întărì pe ceice se luptă pentru dânsul şi va prigonì pe ceice-l vând». Şi, ca să ne apropiem de timpul nostru, oare fericitul mitropolit Şaguna ar fi putut luptà atâta pentru câştigarea drepturilor noastre bisericeşti şi naţionale, fără să-şi întărească curajul inimei prin o mare nădejde şi încredere în Dumnezeu?

Cine nu simte, că oamenii cari au aceste virtuţi în sufletele lor, sunt oamenii cei într'adevăr liberi, puternici şi fericiţi? De astfel de oameni avem noi trebuinţă şi astăzi, ca din curajul lor să prindă curaj toţi cei slabi de înger şi neîncrezători!

Şi noi într'adevăr avem temeiu ca să fim cu toată încrederea în Dumnezeu. Cercetând dela un capăt până la celalalt istoria poporului românesc, pe fiecare pagină găsim adeverite cuvintele psalmistului: «Spre tine au nădăjduit părinţii noştri, nădăjduit-au, şi i-ai izbăvit pe dânşii» (Ps. 21, 5). Având această vădită dovadă a trecutului despre purtarea de grijă a lui Dumnezeu faţă

de poporul nostru, putem nădăjduì, că Dumnezeu nu ne va părăsì nici astăzi şi nici în viitor, dacă nici noi nu ne vom înstrăinà de dânsul. Dumnezeu nu lucrează nimic fără de scop. Prin urmare, dacă a trecut poporul românesc prin atâtea primejdii şi strâmtorări şi l-a scos la lumina veacului al XX-lea, a făcut-o aceasta de bună seamă ca să-i hărăzească un scop frumos, să-i încredinţeze o menire strălucită în planul înţelepciunii cu care cârmueşte neamurile pământului. Această mare nădejde şi încredere în Dumnezeul părinţilor noştri se cuvine să o avem cu toţii. Deci sus inimile!

Eu cred însă că fiecare creştin poate găsì chiar în a sa vieaţă destule temeiuri, ca să-şi pună încrederea în Dumnezeu. Eu nu-ţi cunosc, iubite creştine, păţaniile prin cari ai trecut tu, dar aceasta una totuş o ştiu, că, dacă ai fost cu luare aminte la cele ce s'au petrecut în sufletul tău şi în vieaţa ta, atunci tu poţi spune limpede: «iată atunci am simţit bunătatea mântuitoare alui Dumnezeu, atunci m'a ocrotit dreapta lui sfântă!» Şi dacă e aşa, nu trebue oare să faci încheierea, că Dumnezeu, care te-a apărat în trecut, nu te va părăsì nici în viitor, dacă nici tu nu-ţi vei uità de dânsul?

Dar noi avem pentru nădejdea şi încrederea noastră în Dumnezeu o garanţie şi mai puternică: e garanţia pe care ni-o dă însuşi Domnul şi Mântuitorul nostru Isus Hristos. O, cetiţi cu luare aminte luminoasele şi mângăitoarele cuvinte ale Mântuitorului din predica de pe munte: cu glas dulce ne spune El să privim la crinii câmpului, cari se îmbracă în podoabe mai altfel decât Solomon, şi la pasările ceriului pe cari Tatăl le hrăneşte, pentruca apoi să ne pună întrebarea: «au nu sunteţi voi cu mult mai aleşi decât acelea?» (Mat. 6, 26). Cum ne încredinţează că nici o durere a sufletului nostru şi nici un suspin al inimei noastre nu rămâne ascuns înaintea Tatălui celui ceresc, care «ştie celece vă trebuesc vouă, mai înainte de ce cereţi voi dela dânsul» (Mat. 6, 9). Cum ne îndeamnă să cerem, asigurându-ne că ni-se va da, să batem, că ni-se va deschide şi peste toate cum ne pune pe buze cel mai

scump nume alui Dumnezeu, zicându-ne: «așa să vă rugați voi: Tatăl nostru, carele ești în ceriuri» (Mat. 6, 9).

Să săpăm adânc în inimile noastre în vremurile de acum aceste mângăioase cuvinte, ca să alungăm cu ele toată grija și descurajarea și să ne întărim sufletele cu nădejdea și încrederea în Dumnezeu!

Dar Mântuitorul nu ne-a lăsat numai vorbe, ci ne-a arătat totodată și cea mai strălucitoare *pildă* de încredere în Dumnezeu. Deșì pentru toată bunătatea și iubirea sa n'a secerat decât nepăsare, dușmănie și ură de moarte, totuș Mântuitorul nici măcar într'o singură clipă de vieața sa pământească nu s'a îndoit de înțelepciunea lui Dumnezeu și nu s'a clătinat în iubirea față de El. Când dușmanii îl amenințau și când toți ai săi l'au părăsit, El zice: «nu sunt singur, că Tatăl cu mine este» (Ioan 16, 32). Ba chiar și prin întunerecul și groaza morții se întinde după mâna Tatălui și nu se lasă de ea: «Părinte, în mânile tale dau duhul meu» (Luca 23, 46).

Dar moartea Mântuitorului nu e numai o pildă de vitejească încredere în Dumnezeu, ci ea este totodată izvorul cel sfânt al adevăratei încrederi în Dumnezeu, căci prin ea ni-s'a arătat în modul cel mai minunat nemărginita iubire și milostivire a lui Dumnezeu față de noi oamenii. Prin Domnul nostru Isus Hristos și prin moartea sa de pe cruce ne întinde Dumnezeu nouă, oamenilor păcătoși, mâna sa cea mântuitoare și plină de har, prin ea s'a întors spre noi inima sa cea părintească, și celce se leagă de ea cu credință, acela poate să salte de bucurie și să zică: «Vedeți ce fel de dragoste ni-a dat nouă Tatăl, ca *fiii lui Dumnezeu* să ne numim» (I Ioan 3, 1).

Și dacă ai în inima ta această convingere tare: «*Dumnezeu e Părintele meu, iar eu sunt copilul lui*» — atunci ce bine mai mare vreai să câștigi? Din această convingere izvorește și adevărata încredere în Dumnezeu. Căci, dacă eu sunt încredințat că sunt fiu a lui Dumnezeu, atunci nu mă tem că mă va uità și mă va părăsì ori îmi va trimite ceva spre pierzarea mea; atunci în fiecare clipă mă știu sub scutul lui Dumnezeu,

mă ştiu ocrotit de mâna Lui, care-mi împarte numai daruri bune. Spuneţi-mi o grijă, spuneţi-mi o sarcină, pe care n'aş puteà-o purtà, având această tărie în sufletul meu?

Dar fiindcă nădejdea şi încrederea în Dumnezeu e o comoară atât de preţioasă şi de strălucită a sufletului nostru, ea nu ne cade în suflet aşà de sine, ci noi trebuie să ne străduim după ea, ca s'o câştigăm. Pentru câştigarea acestei comori vreau să vă dau de încheiere trei sfaturi.

Cel dintâiu este: *luptaţi împotriva păcatului!* Nădejdea şi încrederea în Dumnezeu izvoreşte, după cum am spus, din legătura noastră cu Dumnezeu. Ei bine, de Dumnezeu ne poate despărţì numai un singur lucru, şi acel lucru nu este sărăcia, nici primejdia, nici răsboiul, nici năcazurile, ba nici chiar moartea, ci e — păcatul. Prin urmare ridicaţi săbiile voastre împotriva tuturor relelor şi păcatelor cari se pun între voi şi Dumnezeu şi cari nu vă lasă să ajungeţi la încredere şi la pace sufletească!

Al doilea sfat este: *să vă rugaţi!* Vor fi şi lucruri de acelea cari se câştigă şi fără rugăciune, dar la încredere în Dumnezeu nu putem ajunge fără să ne rugăm pentru ea. In aceste zile grele multe cereri şi dorinţe intră în inima noastră, totuş rugăciunea cea mai plăcută lui Dumnezeu este: Doamne, întăreşte-mi credinţa, sporeşte-mi nădejdea şi umple-mi inima cu simţământul încrederei şi iubirei faţă de Tine, ca să înţeleg, că Tu eşti ocrotitorul şi mântuitorul meu!

Al treilea sfat ce Vi-l dau este: *deprindeţi-vă la încredere în Dumnezeu!* Deprindeţi-vă la ea şi vi-o puneţi la încercare mai întâiu în lucruri mici, în greutăţi şi griji neînsemnate, pentruca să staţi neclintiţi în ea când Dumnezeu vă va pune la încercări mari. Celce este credincios în lucruri mici, va fi credincios şi în cele mari.

«Nu lăpădaţi dară încrederea (nădăjduirea) voastră!» — aşà ne îndeamnă apostolul (Evrei 10, 35) Ce fel de ostaş ar fi acela, care şi-ar aruncà armele în mij-

locul luptei? Cu un astfel de ostaş ne-am asemănà şi noi, dacă ne-am lăpădà de arma încrederei în Dumnezeu. Dar nu! în aceste vremuri mari şi grele noi nu vrem să fim ca ceice n'au nădejde şi sunt îndoelnici cu sufletul,ci cu deplină încredere în Dumnezeu vom înfruntà orice ar venì peste capetele noastre şi chiar de vom fi puşi în răscrucea tuturor patimilor, din adâncuri vom strigà cătră Tine Doamne: Doamne auzi glasul celorce în Tine nădejdea şi încrederea lor şi-au pus. Amin.

După **I. Kessler.** ***Dr. N. Bălan.***

La Bunavestire.

«Duhul sfânt se va pogorì peste Tine şi puterea Celui de sus Te va umbrì» (Luca 1, 35).[1]

I. Strămoşii noştri, Adam şi Eva, călcând porunca dumnezeiască, au alunecat, au căzut, s'au rănit.

Căderea lor: păcatul; rana lor: pierderea bunătăţilor primite dela Ziditorul lor, moartea!

Din cei mai fericiţi, cari se asemănau cu Îngerii, ei ajung cei mai nefericiţi. Căci ce nefericire mai mare se poate închipuì, decât lipsirea de toate bunătăţile raiului pământesc şi de sfintele daruri sufleteşti, pe care ei le-au avut din belşug, şi, prin uşurinţă de minte, le-au pierdut!?

Dar Părintele ceresc, care este iubirea, bunătatea şi mila personificată, când a văzut nenorocirea în care cea mai aleasă şi mai iubită a Sa făptura a căzut, s'a înduioşat, I-s'a făcut milă de ea, şi a mângăiat-o. Cât pentru bunătăţile pământeşti a pus în vedere lui Adam că prin muncă îşi va **câştigà** pânea, pe care în raiu o aveà de-a gata. Iar, cât pentru bunătăţile sufleteşti: că va trimite pe Mântuitorul Care să-i ridice din prăpastia păcatului, din întunerec şi să le vindece rana, dându-le vieaţa pierdută.

Şi, cum cuvântul Părintelui s'a împlinit îndată, cât pentru pierderea darurilor materiale, aşà trebuià să se împliniască oarecând şi pentru cele spirituale.

[1] Predică ţinută în Catedrala Mitropolitană din Bucureşti la 25 Martie 1913.

Şi, mult şi încordat au aşteptat ss. Patriarhi şi Proroci venirea Celui făgăduit; dar ei s'au învrednicit să-L vadă numai cu ochii sufleteşti, ca în vis, nu şi cu cei trupeşti.

Arătarea de fapt, erà o Taină cunoscută numai Tatălui Ceresc. Ea aveà să se întâmple atunci, când va fi sosit plinirea vremii.

II. După un lung şir de vremuri, în care urmaşii lui Adam şi ai Evei au gemut purtând jugul greu al robiei întunerecului, iată «*Taina cea din veac ascunsă şi de Ingeri neştiută*» se descopere: se ivesc razele aurorii vestitoare de răsărirea Soarelui, Care aveà să lumineze întru întunerec, să încălzească inimele şi să vindece rana cea grea.

Prima rază a aurorii cereşti am văzut-o cu şase luni în urmă, strălucind şi binevestind în biserica din Ierusalim.

Acolo sf. Arhanghel Gavriil vesteşte primul cuvânt vestitor de venirea Celui făgăduit, — un început de veste bună de *Bunavestire.*

A doua rază a aurorii înveselitoare de lume, răsare nu în Ierusalim, în cetatea marelui împărat, ci în Nazaret, un oraş în Galileea cea cuprinsă de întunerec; nici în biserică, în casa Domnului, ci în sanctuarul virginal al unei fetiţe abià adusă din biserică, unde a copilărit dela vârsta de trei ani.

Fetiţa este sf. Fecioară, despre Care prorocise sf. Proroc *Isaia* zicând: «*Iată, Fecioara în pântece va aveà şi va naşte fiu şi vor chemà numele Lui: Emanuil, ce se tâlcuieşte: cu noi Dumnezeu*» (Isaia 7, 14).

Pe aripile gândului nostru, cu evlavie şi cu sfânt respect, veniţi să zburăm peste veacuri în ţările răsăritului, să ne oprim în *Nazaret*, să intrăm şi noi în odaia *sfintei Fecioare*, să vedem, să auzim, şi să ne minunăm şi învăţătură să luăm.

Priviţi: sf. Fecioară e încă o copilă fragedă. După obiceiul locului Ea îşi petrece timpul retrasă în odaia Ei, în care se ocupă cu lucrul de mână, cu rugăciunea şi cu cetirea sf. scripturi. Acum Ea e adâncită în cetirea din prorocia sflui Proroc *Isaia.*

Dar iată: Ea-şi ridică ochii, ca spre a gândì asupra celor cetite. In acel moment se vede învăluită în o lumină extraordinară, iar înaintea ei un tinăr, fiinţa căruia întreagă răspândeşte lumină.

Tinărul este sf. *Arhanghel Gavriil, căpetenia oştilor cereşti.* El este minunat la vedere şi înfricoşător prin măreţia lui.

El salută pe Fecioară cu cuvintele: «*Bucură-te ceeace eşti plină de dar, Domnul este cu Tine: binecuvântată eşti Tu între femei...*»

Şi, dacă la vederea maiestăţii orbitoare a Arhanghelului, bătrânul şi mult încercatul preot *Zaharia «s'a spăimântat şi frică a căzut peste el»*, nu ne va prinde mirarea, văzând pe tinăra fecioară că se sparie şi nu e în stare a-şi dà seama, ce poate să fie: realitate ori viziune. Sf. Arhanghel Gavriil îi vede turburarea. El încearcă să o liniştească: «*Nu Te teme*» îi zice, «*că ai aflat dar la Dumnezeu: Tu vei naşte fiiu, şi vei chemà numele Lui* **Iisus**!»

La auzul acestor cuvinte, a acestei *Bunevestiri*, sf. Fecioară exprimă îndoiala, neîncrederea Sa în realizarea celor anunţate. Ea, întemeiată pe sfintele şi nestrămutatele legi ale firii, zice: «Eu sunt fecioară; nu se poate să nasc fiiu.»

Când sf. Arhanghel a dus aceeaşi bunăvestire preotului Zaharia, şi acesta s'a îndoit, n'a crezut cuvântului îngeresc, atunci el, bătrânul preot a fost pedepsit cu muţenie. Când însă aceeaşi îndoială o arată sf. Fecioară, pe Ea Arhanghelul nu o pedepseşte.

Pentru ce?

Răspunsul este simplu: Zaharia, în lunga sa activitate preoţească se ocupase mult cu ss. Scripturi. El trebuià să ştie că tocmai în acel timp după prorocii, aveà să se nască *Mesia, Mântuitorul lumii*, că înaintea Mântuitorului erà hotărît să vină un *al doilea Ilie*, şi că Acela, Care a făcut legile firii, le poate schimbà, poate face abatere dela ele după buna Sa plăcere. Şi, fiindcă toate aceste Zaharia trebuià să le ştie, şi totuşi, în spaima sa, zăpăcindu-se, s'a îndoit, — sf. Arhanghel Gavriil, ca mai marele preotului l'a pedepsit pe acesta zicând: gura, care a rostit îndoiala şi neîncrederea în cuvântul meu, va rămâneà mută, până când se vor împlinì cele făgăduite de mine, după porunca lui Dumnezeu.

Altfel stă însă lucrul cu sf. Fecioară.

Mai întâiu dela Ea nu se cereà că cunoască prorociile, cum trebuià să le cunoască Zaharia apoi sf. Fecioară, prin faptul că încă din sinul maicii Sale Ea erà aleasă să fie împărăteasa cerului, mama lui *Dumnezeu-Fiiul*, erà neasemănat mai mare

decât toate cetele Ingerilor şi ale arhanghelilor, cari Ei îi erau supuse, fără ca ea să biruească.

Ori cât de strălucit şi de măiestos este sf. Arhanghel Gavriil, el este mic încă de tot în faţa stăpânei sale, a sfintei Fecioare. Înaintea Ei, el stă smerit, ca un servitor cuviincios; deci nu poate face alta, decât cu sfială, cu respect să-şi dumerească Stăpâna

El îi zice respectuos: Da, ai dreptate. După legile, pe care «*Tatăl le-a pus întru a Sa putere*», fecioara nu poate să nască fiiu. Cu Tine însă se schimbă «*rânduiala firii*». Căci, Celce a făcut firea şi legile ei, întru Tine le schimbă, prin Tine face abatere, ca să-şi arate iubirea, mila şi slava Sa. Tu vei zemislì rămânând fecioară, deoarece «*Duhul sfânt se va pogorî peste Tine şi puterea Celui de sus Te va umbrì*».

Duhul sfânt pogorîndu-se peste Ea, va curăţì şi sfinţì sinul Ei, ca să poată primì şi sălăşluì într'ânsul pe Fiiul lui Dumnezeu.

Iar de puternica *umbrire a Celui de sus*, Ea, sfânta Fecioară, aveà neapărată lipsă, căci

1. Ea, fiind fată şi născând prunc, după asprimea legii lui Moise, trebuià să fie omorâtă cu pietri de către ceice nu ştiau Taina zemislirii Ei. Şi, deci, spre a o ferì de urmările legii, puterea Celui de sus aveà să o apere, făcând să treacă înaintea norodului ca *soţie legiuită a bătrânului teslar Iosif*;

2. Cel născut dintr'ânsa, încă la naşterea Sa aveà să fie luat la goană. Pentru răpunerea Lui, Împăratul *Irod* aveà să scalde în sânge de prunci Vitleemul şi hotarăle lui. Ca şi Fecioara Maria să-Şi poată mântuì Fiiul, puterea Celui de sus aveà să-i vină în ajutor, să o pună afară de orice influenţă a puterii tiranului, să o ducă în Egipt;

3. Puterea Celui de sus trebuià să o umbrească, să o ajute, ca Ea să poată purtà în pântece în «*Sicriul cel sfânt*» fecioresc şi să nască pe Fiiul Ei, pe *Fiiul lui Dumnezeu, rămânând Fecioară curată.*

Da, *Dumnezeu Cuvântul* se va sălăşluì în pântecele Tău, îi zice sf. Arhanghel Gavriil, şi în acel moment, «*împreună cu glasul s'a întrupat Stăpânul tuturor*».

În virtutea acestei întrupări: Dumnezeu Cel necuprins, Carele Însuşi cuprinde totul, se cuprinde în sânul strâmt al

sfintei Fecioare. El ia fire de om mărginit, rămânând Dumnezeu nemărginit.

Iar sf. Fecioară zemisleşte şi rămâne fecioară, naşte, devine mamă, şi totuşi fecioară curată rămâne.

Minunea se arată, deci înpătrită: patru minuni se împreună, spre a ne arătă, în toată strălucirea ei, marea Taină, ce se săvârşeşte astăzi: *Zemislirea lui Dumnezeu Cuvântul în sinul sfintei Fecioare.*

In adevăr: minunea minunilor, mai pe sus decât toate minunile.

«*Taina cea din veac ascunsă şi de Ingeri neştiută*», acum se descopere prin o împătrită minune.

Cum se poate închipuì această împătrită minune?

Inaintea acestei întrebări, luminaţii de Dumnezeu sfinţi Părinţi au rămas muţi. Tot ce ne pot ei spune este că «*Nu sufere Taina ispitire*». Nu sufere, nu se pricepe şi nu se desleagă decât numai cu ajutorul credinţei. O înţelege numai celce crede cu toată inima în adevărul nepătruns de mărginita minte omenească, dar descoperit de sf. Scriptură.

Că credinţa luminează mintea spre înţelegerea minunilor şi a Tainelor lui Dumnezeu. Din contră: necredinciosului Taina, ca şi minunea, îi este o carte închisă, pecetluită, după cuvântul sf. Proroc: «*De nu veţi crede nici nu veţi înţelege*» (Isaia 7, 9).

Taina aceasta, după cântarea de veselie a sf. noastre Biserici este «*începutul vieţii noastre creştineşti*». Din ea decurge şi se desvoaltă ca un râu cristalin, răcoritor şi de vieaţă dătător întreagă descoperirea dumnezeească a Testamentului nou.

Da, *Bunavestire* este începutul mântuirii noastre. Pe ea o şi prăsnuim cu deosebită bucurie şi veselie, cu sfântă evlavie, închinându-ne cu smerenie, atât *Celei ce astăzi s'a proclamat împărăteasa ceriurilor*, cât şi *Celui çe s'a sălăşluit în preacuratul şi sfinţitul Ei sân.*

III. Fiindcă, după mărturisirea sfântului Apostol Pavel: «*toate câte s'au scris, spre învăţătura noastră s'au scris*» (Rom. 15, 4), să cercetăm şi să vedem ce învăţătură îndeosebi practică găsim în cele scrise despre marea şi mult înveselitoarea noastră sărbătoare de astăzi, despre Bunavestire.

Punctul cel mai luminos, dacă se îngăduie asemănarea din minunata descriere, îl formează sf. *Fecioară Maria.*

Tot ce Ea face, tot ce Ea zice, pentru noi este învăţătură. Din multele învăţături ce Ea, ca o maică iubitoare, ne dă prin luminoasele Ei exemple, să scoatem la iveală numai una, care ni-se impune prin actualitatea ei.

In odaia ei virginală Ea, o fetiţă de 14—15 ani, *erà aprofundată în cetirea sfintei Scripturi,* în momentul când sf. Arhanghel Gavriil s'a înfăţişat înaintea Ei.

Iată pilda luminoasă de învăţătură mântuitoare pentru noi toţi, dar mai ales pentru tinerime: *cetirea cu râvnă a Sfintei Scripturi.*

Şi ne punem acum întrebarea: se urmează această frumoasă pildă? Cetim noi, ceteşte tineretul nostru sf. Scriptură? Ne adăpăm noi, se adapă tinerimea noastră din apa vieţii, pe care ni-o dăruieşte cu îmbelşugare Cuvântul lui Dumnezeu?

O, nu, nu, şi iarăş *nu!*

Dar dacă nu se ceteşte sf. Scriptură, în timpul acesta, în care, ca nici odată până acum, cartea este aşa de răspândită, — ce se ceteşte, cu ce hrană sufletească ne hrănim noi, se hrăneşte tineretul nostru? — Mi-e groază să răspund!

Căci nici când, ca în timpul nostru nu s'a adeverit întreagă însemnătatea prorociei sf. *Apostol Pavel,* care (II. Tim. 4, 3, 4) zice: «*Că va fi vreme, când învăţătura cea sănătoasă nu o vor primì, ci, după poftele lor îşi vor alege învăţători, gâdălindu-i la urechi, şi dela adevăr auzul îşi vor întoarce şi la basme ce vor plecà*».

Sf. Scriptură, învăţătura cea sănătoasă, ne este cunoscută aproape numai după nume.

In schimb un potop de cărţi, care ne înstreinează de Dumnezeu, ne întorc spre basme.

La primul auz, cuvântul meu, pentru cei mai mulţi din noi, ar trece cum trec atâtea şi atâtea veşti şi poveşti, ce ne vin pe la urechi.

Chestiunea însă, pe care am atins-o, mi-se pare atât de importantă, încât găsesc că e de datoria mea, ca dela acest sfânt loc să împlinesc măcar în parte aceea ce îmi porunceşte sf. Apostol Pavel, când zice: «*iar tu priveghează întru toate, propoveduieşte cuvântul, stăruie cu vreme şi fără de*

vreme, mustră, ceartă, îndeamnă cu toată îndelungă răbdarea și învățătura» (II. Tim. 4, 2).

De câteva decenii din părțile apusului se varsă la noi un torent de scrieri din ce în ce mai dăunoase, mai imorale, în cari lipsa de rușine se ia la întrecere cu îndemnarea indirectă spre perversitate, spre desfrâu, spre crimă.

Și pentruca să fie gustate și de ceice nu știu franțuzește ori nemțește, s'au găsit și se găsesc și între noi străini ori înstreinați de neam și de lege, cari au tradus și traduc în românește necurățiile străine, și cu ele, în broșuri ieftine de câte 20—30, ba și de câte 5 bani, dau năvală asupra celor ce știu cetì.

Mai mulți încuragiați de succesul material și de libertatea presei, imitează pe străini, aplicând necurățiile acestora la obiceiurile noastre caste și insultând chiar sfânta noastră lege.

Va fi, cred destul, să amintesc aici cu adânc disgust, că un pamflet jidovesc, mai anii trecuți, și-a permis în chipul cel mai murdar ce se poate numai închipuì, să batjocorească *nepedepsit* credința noastră despre *sfânta Treime*; iar altul, în anul trecut să ne înfățișeze pe *Mântuitorul Christos, ca pe un om imoral.*

Cu acest fel de hrană sufletească se hrănește mai ales parte mare din sexul femeesc și din tinerimea noastră, aceasta le este lectura de predilecțiune. Cu aceasta este înlocuită la noi, la Români, Sfânta Scriptură.

Preocuparea pentru cetitul acestor pornografii a ajuns la tinerimea noastră așà de departe, că parte din elevii de școală, cu gologanii ce-i capătă, aleargă și-și cumpără publicațiuni otrăvitoare. Pe acestea le cetesc cu nesațiu în timpul cât părinții lor cred că ei își fac lecțiile; ba chiar și în clasă, pe când profesorul chestionează ori explică, ei cetesc pe furiș romanul ascuns în bancă. Broșurile cumpărate le schimbă între ei, așà că o broșură plătită dă elevului prilej să cetească alte 5 – 6 broșuri schimbate. Astfel zăpăciți de neroziile din romane, cu lecțiile neînvățate, dacă sunt chestionați și iau note rele: vina este a programelor de studii, care sunt prea încărcate, ori a profesorilor, cari cer dela elev prea multe de toate.

Scrierile acestea pornografice, numite romane de sensație ori romane de moravuri, cetite cu lăcomie de tinerime, îi aprind fantazia, deșteptând într'ânsa dorințe nerealizabile, îi nimicesc

pornirile nobile spre entuziasm şi jertfa de sine pentru patrie neam şi lege; îi aţâţă sensualitatea, care stoarce dintr'ânsa, din tinerime toată vlaga fizică, intelectuală şi morală.

Efectul vădit, al cetirii acestor pornografii, se vede în victimele lor. Acestea sunt nenumărate şi de multe feluri. Faimoşii noştri Apaşi, ca şi Apaşii Parisului, sunt în cea mai mare parte rodul romanelor imorale. S'au văzut băieţi de 15—16 ani că se constitue în bande spre a ucide, ca să-şi câştige bani, cu cari să trăiască comod în desfrâu. S'au văzut fetiţe tinere de 14—15 ani, cari s'au sinucis, fiindcă nu şi-au putut realiză visurile trezite de romane. S'au văzut copii, băiat şi fetiţă, cari zăpăciţi de cetirea romanelor, dupăce au căzut jertfă desfrâului, au terminat cu revolverul.

Şi pentru completarea nenorocirii noastre, cărţilor rele le vine în ajutor *cinematograful*, care ajungând pe mâna unor speculanţi fără suflet, prin abuz, a devenit pentru tinerime tot ce se poate închipuì mai corumpător, mai depravator prin reprezentarea vie a scenelor scandaloase, obscene, excitante, care sugestionează pe tineret, îl îndeamnă la rele. Cu deosebire prin aventurile cavalereşti, prin săvârşirea crimelor şi prin luptele cu poliţia, ale cărei sforţări se zădărnicesc, fantazia tinerilor se aprinde, şi mai ales cei cu înclinări fireşti spre aventuri, cei mai nervoşi şi mai deştepţi, se simt atraşi în mod inrezistibil spre imitare.

Şi ni-se pune întrebarea: ce e de făcut, ca să scăpăm de pierzare ce avem mai scump pe această lume, viitorul neamului. Am auzit adesea vorbindu-se, că noi ne-am obicinuit să aşteptăm ca toate să ne vină de-a gata, dela guvern, dela stat.

In alte treburi poate să ne cadă mură 'n gură, aici însă *nu!* Căci în ce priveşte educaţia tinerimii, cel puţin deocamdată, statul poate face numai o parte, o parte mică, prin şcoală. Ceealaltă parte, partea precumpănitoare, rămâne în sarcina familiei.

Cât pentru ferirea de otrava cărţilor rele şi de cinematograf, şcoala poate influenţà numai prin sfaturi, familia însă prin supraveghiare riguroasă, prin exemple. Iar în familie rolul educativ de căpetenie îl are *mama.*

De aceea îmi şi îndrept cuvântul cătră voi, mame iubitoare, şi dacă aşi puteà aşi face ca glasul meu să pătrundă la inima fiecărei mame române, şi vă conjur: faceţi din iubirea

voastră maternă zid de apărare pentru copilaşii voştri, încunjuraţi-i cu privegherea voastră neadormită, spre a-i ferì de otrava cărţilor rele şi a cinematografului. Nu le daţi bani de cheltuială, ci le cumpăraţi voi tot, de ce au trebuinţă; nu le permiteţi să cerceteze *cinematograful*, decât însoţiţi de voi, la piese alese, educative. Pentru timpul liber, dacă vor să cetească, daţi-le voi cărţi alese, între cari să nu lipsească sf. Scriptură, şi mai ales, daţi-le pildă prin lectura voastră morală, edificativă. Nu uitaţi că copiii sunt un dar dela Dumnezeu, că acest dar datoare sunteţi să-l îngrijiţi, să-l cultivaţi, să-l măriţi.

Vai de acea mamă, care face ca sluga cea vicleană şi leneşă, care a ascuns în pământ talantul Domnului său. Să nu uitaţi, mame române, că şi vouă vă zice Domnul Dumnezeu prin graiul sf. Proroc: «*Din mânile voastre voiu cere sufletele lor!*»

IV. Incheind, mă adresez în smerită rugăciune cătră Tine, Doamne al Puterilor, şi cu lacrămi de umilinţă Te rog, ca precum prin puterea Ta ai umbrit pe tinăra fecioară şi ai scăpat-o de primejdiile ce o ameninţau, aşà umbreşte şi asupra tineretului nostru şi-l mântueşte de laţurile corupţiunii, ce i-se întind cu atâta meşteşug; şi cum pe Aceea, Care astăzi a devenit «*Biserică sfinţită şi Raiu cuvântător*», ai umbrit-o ca să-şi poată împlinì marea şi sfânta Ei misiune, aşà umbreşte şi sf. Biserica noastră română, ferindu-o de turburări, ajută-i să-şi împlinească sfânta misiune, luminând pe aceia, pe cari Tu i-ai ales şi i-ai pus povăţuitorii ei, ca să o conducă spre slava numelui Tău; umbreşte cu puterea Ta nebiruită pe Regele nostru, dându-i biruinţă asupra vrăşmaşilor noştri.[1]

Fă, Doamne al puterilor să cunoască neamurile că *Tu* eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem al Tău popor, care după putinţă Îţi aduce închinăciune şi mărire, Ţie, Tatălui şi Fiiului şi Sfântului Duh. Amin.

Protopresbiterul Econom ***Simeon Popescu.***

---

[1] Erà în preajma mobilizării în Bulgaria.

Pilde şi asemănări.

O frumoasă mărturie. Regele Frideric II al Prusiei, numit şi «cel Mare», cu ocazia unui marş prin munţii Sileziei, având să treacă prin un pas îngust, mergeà nerăbdător pe urma înaintării încete a tunurilor. Ca să-i treacă vremea mai uşor, începù să facă glume cu generalul său Schmettau, întrebându-l pe acesta ce-i mai face duhovnicul şi vrând să-şi bată joc de credinţa lui. Generalul a ascultat liniştit toate glumele stăpânului său, iar la sfârşit i-a zis: «Maiestatea Voastră sunteţi cu mult mai de spirit şi mai învăţat decât mine; afară de aceasta mai sunteţi şi regele meu, aşa că lupta spirituală între noi doi este în toate privinţele inegală. Insă credinţa nu mi-o puteţi combate şi răpì. Dacă totuş V'ar succede acest lucru, mie mi-aţi face de sigur o pierdere ireparabilă, dar cred că V'aţi face o pagubă şi Maiestăţii Voastre». Regele a rămas surprins la aceste vorbe şi, oprindu-se, a întrebat pe general ce voeşte să zică cu ele. Schmettau i-a răspuns foarte rezolut: «Maiestatea Voastră crede că în persoana mea are un ofiţer distins şi eu îmi dau silinţa să nu Vă înşelaţi. Insă dacă mi-aţi puteà luà credinţa mea, atunci n'ar trebuì să mai legaţi nici o nădejde de mine, căci aş fi ca o trestie bătută de vânt, care n'are nici un razim sigur». La acest răspuns neaşteptat regele s'a făcut serios şi după o oarecare tăcere a întrebat pe Schmettau: «spune-mi, te rog, care-ţi este credinţa?» — «Eu cred că Dumnezeu mă va mântuì de toate păcatele», zise generalul, «cred în providenţa dumnezeească, înaintea căreia fiecare păr de pe capul meu e numărat, mai cred apoi şi într'o vieaţă vecinică şi fericită după moarte». — «Toate acestea le crezi într'adevăr şi cu toată tăria?» — îl mai întrebă regele. «Da, Majestate, aşa cred!»... întărì generalul. Atunci Frideric strânse cu prietenie mâna lui Schmettau şi-i zise: »Dta eşti într'adevăr un om fericit» — apoi îşi continuă calea gânditor şi de atunci înainte nu şi-a mai bătut joc de ideile religioase ale generalului său.

*

Cavalerul în mănăstire. «Robi sunteţi aceluia pe carele ascultaţi». Rom. 6, 16.

Un nobil cavaler, obosit de plăcerile lumii, a intrat într'o mănăstire, unde a fost ţinut să facă timpul de probă între fraţi.

Igumenul mănăstirei n'a luat în considerare originea nobilului noviț, ci l'a pus la încercare ca pe oricare altul dintre aspiranții la vieața monahicească. Când igumenul îl puneà să mături prin camere şi prin curte, cavalerul răspundeà: «Venerabile părinte, gândeşte-te că eu sunt om de viță nobilă şi cruță-mă dela astfel de lucruri ruşinoase pentru mine». Când însă igumenul îi spuneà să se pregătească de călărit, atunci novițul răspundeà: Da, venerabile părinte, imediat voiu fi gata, căci de aceea am intrat în mănăstire ca să mă supui voinței Sfinției Voastre în toate».

Aici ni-se arată o veche apucătură a omului: ceeace nu ne convine, nu facem şi spunem că ni se cere prea mult, deci să facă alții, deşi Dumnezeu ne îndatoreşte pe noi. Însă dacă ni-se porunceşte să facem ceva ce ne convine, facem repede şi pe deasupra ne mai şi lăudăm cu supunerea ce o arătăm, crezând că prin ea ne facem vrednici de laudă şi de merit.

*

Sloi plutitori. Intr'una din călătoriile sale spre polul nordic, vestitul explorator *Peary*, părăsind corabia, a trecut pe ghiață, însoțit de sănii trase de câni. Oamenii cari-l însoțeau erau veseli, ghiața bună, aşa că sperau să facă mari progrese spre pol. După câteva zile de călătorie, Peary, măsurând lățimea, a rămas mirat de tot văzând că n'au făcut nici un progres. Cum aparatele nu puteà să-l înşele, căci funcționau în regulă, nu şi-a putut explicà rămânerea pe loc, pe lângă toată călătoria lor, în alt chip, decât că se găsesc pe sloi de ghiață plutitori, cari se coboreau spre sud cu aceiaş celeritate cu care călătorii înaintau spre nord! Peary, observând aceasta, a părăsit repede sloii de ghiață.

Acelaş lucru ni-se poate întâmplà şi nouă în privința vieții sufleteşti. Luând în considerare mediul din apropierea noastră ni-se poate păreà că ne găsim în progres; însă dacă ne măsurăm cu ajutorul unor mijloace neînşelătoare, cum este cuvântul lui Dumnezeu şi conştiința noastră, atunci putem constatà că în realitate n'am dat de loc înainte. Dar oare avem noi smerenia necesară ca să ne recunoaştem defectele şi să părăsim sloii plutitori cari ne înşeală?

*

Valoarea aurului. «Şi neguţătorii pământului plâng şi jelesc pe ea, că negoţul lor nime nu-l cumpără mai mult». Apocal. 18, 11.

Când s'a cufundat vaporul «Central America», pe bordul lui se găseau mai mulţi exploratori de băi de aur, cari se întorceau în patria lor. Cugetându-se la aurul lor, se simţeau mulţumiţi că au ajuns la atâta fericire.

Dar îndatăce s'a răspândit cea dintâi ştire că vaporul e în primejdie, aurul şi-a pierdut puterea de atracţie. Oamenii vazându-se ameninţaţi să cadă în apă, şi-au deslegat şerparele pline cu galbeni şi le-au aruncat la o parte. Saci cu praf de aur au fost deşertaţi; ba unul a aruncat aur în valoare mare şi ziceà celor din jurul său să iee fiecare cât poate.

Pofta după aur şi-a găsit dascălul, iar aurul n'a găsit iubitori de el.

*

Celce vede bine. Un proverb chinezesc zice: «celce vede bine, acela vede şi cele nevăzute». Dar cine vede bine? Toţi oamenii au câte doi ochi în faţă şi mintea în cap, dar totuş numai puţini văd într'adevăr bine.

Bună oară: privind ruinele unei vechi cetăţi, unul vede într'ânsele numai nişte ziduri vechi, altul o interesantă variaţie în peisagele din natură, un al treilea ştie să cetească din acele ruine istoria unor lungi generaţii trecute.

In creţele de pe faţa unui om bătrân, unul vede numai urmele timpului, altul semnele uriciunii, al treilea însă vede urmele luptelor şi ale suferinţei unei vieţi omeneşti — şi plin de veneraţie se pleacă înaintea bătrânului.

Unul vede în natură numai legea naşterii şi a morţii, care se repetă mereu în tot felul de fenomene. Altul consideră universul ca un minunat organism, în care se oglindeşte înţelepciunea şi puterea nemărginitului Dumnezeu, şi exclamă cu psalmistul: «Ceriurile spun mărirea lui Dumnezeu şi facerea mânilor lui o vesteşte tăria».

Istoria lumii pentru un om superficial este numai o pestriţă îngrămădire de evenimente; pe când cel înţelept vede într'ânsa urmele providenţei drepte alui Dumnezeu.

Sfânta Scriptură o privesc necredincioşii ca pe o carte învechită şi plină de tot felul de poveşti, care în zilele noastre ar trebuì pusă la o parte, pe când pentru cel credincios sf.

Scriptură este cartea care conţine adevărul, înţelepciunea şi bunătatea lui Dumnezeu.

Lucrul de căpetenie e, ca în dosul celor văzute să vedem şi să înţelegem pe cele ce nu se văd. Cele nevăzute sunt cele esenţiale; acolo se găseşte soluţia pentru enigmele lumii, ale eului nostru şi ale vieţii. Numai înţelegând acest lucru, putem să ajungem la Dumnezeu şi la vecinicie.

*

Adevărate încasări. Intre socotelile unui neguţător cu credinţă s'a găsit, după moartea lui, un libel care purtà titlul: «Adevărate încasări». In acest libel erau întroduse darurile pe cari le-a făcut el pentru ajutorarea şi mântuirea semenilor săi nevoiaşi. Aceste daruri le considerà el drept încasări, conform cuvintelor: «Celce se milostiveşte de cel sărac, acela dă împrumut lui Dumnezeu».

Credinciosul negustor cât a trăit n'a arătat nimănui acel libel şi nimenea n'a ştiut câte binefaceri făceà el. Pe pagina primă a libelului scrisese cuvintele: «Şi începând el a luà seamă, i-au adus lui un datornic cu zece mii de talanţi (Mat. 18, 24)», de unde se vede că binefacerile ce le făceà semenilor săi le considerà numai ca o mică jertfă de mulţumită faţă de Dumnezeu, faţă de care se simţeà mult dator şi aşteptà să primească iertarea păcatelor sale.

*

Ravagiile alcoolului. Medicii institutelor de alienaţi au dovedit de mult, că principala cauză a boalelor mentale şi a celor de nervi este alcoolul. Aceasta rezultă şi din următoarele cifre: dintre cei 449 de bărbaţi epileptici, cari au fost primiţi în anul 1913 în institutul din Wuhlgarten, 316 au fost alcoolişti; dintre 25 isterici, 14 au fost beţivi, şi dintre 31 isterici-epileptici, 21 au avut patima beţiei. Cifrele acestea sunt destul de elocvente.

*

Adevărata avere. «Celce milueşte pe sărac, dă împrumut lui Dumnezeu şi după darea lui se va răsplătì lui». Pilde 19, 17.

Regele Frideric Wilhelm IV. a întrebat odată pe un mare bancher: «spune-mi sincer, câtă avere ai d-ta?» — «Majestate», răspunse bancherul «n'am decât patru mii de taleri». —

«Aceasta nu se poate» replică regele «doar toată lumea ştie că d-ta eşti un om foarte bogat». — «Majestate» replică bancherul «toţi banii ce-i am îi pot pierde, dar pe aceşti patru mii de taleri, pe cari nu de mult i-am dat pentru zidirea unui spital, nu-i pot pierde; deci ei singuri sunt ai mei cu adevărat».

N. B.

MIŞCAREA LITERARĂ.

Calendarul creştinului pe anul 1915 *cu cetiri biblice şi meditaţiuni zilnice.* După Fr. Thomas, publicat de *Dim. I. Cornilescu* şi *Monahia Olga Gologan.*

Incă în anul 1911 scriam în această revistă (pag. 17 - 18) despre necesitatea unui Calendar de părete, ca mijloc de propagandă religioasă. In zilele trecute cu multă bucurie am primit un astfel de Calendar, întocmit de dl Dim. I. Cornilescu şi Monahia Olga Gologan şi publicat de către societatea religioasă şi culturală «Acoperemântul Maicii Domnului». Alcătuitorii merită toată lauda pentru lucrarea ce ni-au dat, care atât ca fond cât şi ca execuţie tehnică se prezintă în condiţii foarte favorabile. Pe cartonul, de care e ţântuit blocul cu filele zilelor anului, se găseşte un cunoscut tablou, ce reprezintă scena când Mântuitorul îi întinde mâna indoielnicului Petru care se cufundă în valurile ridicate de vânt (Mat. 14, 28—32). Pentru timpul înfricoşatului răsboiu de astăzi, care înghite în valurile sale atâtea vieţi omeneşti şi opere de cultură, par'că nici nu puteà fi ales un alt tablou mai potrivit decât acesta, care ne zice: «Liniştiţi-vă, eu sunt, nu vă temeţi!» făcându-ne să ne găsim în Hristos razimul vieţii în nesiguranţa zilelor de azi.

Fiecare filă conţine, pe lângă partea calendaristică, o indicaţie cu privire la textul biblic de cetit în fiecare zi, precum şi o scurtă meditaţie asupra unei idei religioase cuprinsă în acel text. De exemplu: foiţa din ziua de Joi, 12 Martie, cuv. Teofan, ne indică ca lectură biblică textul dela Faptele Apost. cap. IX st. 1—22 şi despre cuvintele: «Eu sunt Isus, pe care tu-l goneşti» ne dă următoarea meditaţie:

«Ce descoperire uimitoare, pentru prigonitorul Saul din Tars! Isus cel batjocorit şi răstignit, trăeste! Trăeşte în slava cerească! Ba mai mult, trăeşte cu ucenicii lui, dispreţuiţi şi urâţi de Farisei! Se înţelege că, după o astfel de descoperire vieaţa lui Saul s'a schimbat, cu totul, şi de acì înainte a fost pusă în întregime, numai în slujba lui Isus, pe care, de acum, îl iubeà cu o dragoste tot atât de înflăcărată, pe cât de înflăcărată fusese

şi ura, pe care o simţise odinioară faţă de el. Azi, Hristos este în aşà fel unit cu ai lui, încât, simte, împreună cu ei, şi pentru ei, tot ce simt ei înşişi. Nu-i acesta oare un gând, care trebue să ne facă să fim cu luare aminte ca nu cumva să întristăm, sau să facem, prin ceva, să sufere, fără folos, pe vreunul dintre ucenicii Mântuitorului! Şi tot gândul acesta ne poate îmbărbătà să facem, pentru ei, tot ce putem, căci binele, pe care-l facem celui mai mic dintre ei, e primit de însuş Mântuitorul. Şi pentru noi înşine, câtă putere putem dobândì, din gândul că, Hristos, fiind aşà de strâns unit cu noi, tot ceiace suferim noi, nu suferim singuri ci împreună cu El!»

Fila din Dumineca sf. Paşti, 22 Martie, ne indică drept cetire biblică textul dela Ioan XX, 1—25, iar de cuvintele «Femee, zise Isus, de ce plângi?» leagă meditaţia următoare:

«Aşà dar Mântuitorul nostru, pe care l-am văzut suferind atâtea chinuri dureroase şi atâta dispreţ amar, din partea oamenilor, când a fost răstignit, a ieşit acum viu şi biruitor din mormânt! Isus cel încunjurat de mărire, azi, este tot atât de blând, de bun şi de mângăetor, ca şi Isus cel batjocorit, eri. Când vede pe Maria Magdalina, şezând singură lângă mormântul gol şi plângând, nu poate s'o lase fără mângăere, ci se apropie de ea, dându-i curajul şi nădejdea pierdută. Hristosul înviat, Hristosul înconjurat de slavă, este acelaş şi în veacul al XX-lea, ca şi în cel dintâi. El vede lacrămile noastre, vărsate în ascuns, aude gemetele noastre şi prinde cel mai mic suspin al inimilor noastre.

Oh! în această zi, cea mai frumoasă şi mai strălucitoare dintre zile, inimile să salte în cântece de veselie, lăudând şi preamărind pe cel care, având vieaţă vecinică, vrea să ne facă nemuritori, împreună cu el. «Dacă eu trăesc, şi voi trăiţi, împreună cu mine. Cine crede în mine chiar de va murì, va trăì. Iar cel care trăeşte şi crede în mine, nu va murì niciodată.»

Câţi creştini răspândesc printre semenii lor în fiecare zi măcar atâtea idei frumoase, câte propagă o atât de mică foiţă? Gândiţi-vă acum ce educaţie se poate face şi printr'un mijloc atât de neînsemnat, când tatăl, mama ori copiii familiei rupând în fiecare zi câte o foiţă de acestea, îi face să se oprească cu gândul măcar pe câteva clipe la o frumoasă idee religioasă-morală! Ori cât de mică să fie urma ce a lăsat-o fiecare foiţă în sufletul celui ce a cetit-o ori a ascultat-o, — toate foiţele zilelor anului contribuiesc la întărirea binelui în suflete, la formarea caracterelor creştineşti.

Blocul cu filele zilelor anului a apărut şi separat, în formă de broşură, care poate fi purtată în buzunare. Preţul 1 leu.

Recomandăm tuturor creştinilor şi îndeosebi preoţilor noştri acest «Calendar al creştinului», căci e o adevărată podoabă a casei şi de mare folos pentru suflet. *N. B.*

CRONICĂ.

Către cetitori. Pe lângă toate greutățile materiale cu cari avem de luptat, vom publicà această revistă și de aici înainte. Nu voim să dispară un steag închinat culturei religionare, tocmai în aceste vremuri când avem mai mare trebuință de întăririle religiunii.

Deși nădejdile noastre sunt mari, totuș nu putem ștì cu deplină siguritate ce rezultate bune ne rezervă acest răsboiu nouă, poporului românesc. Pentru unele rezultate, și anume pentru acelea a căror sosire atârnă numai dela noi, trebue să ne întrepunem cu toate puterile noastre. La aceste rezultate numărăm în rândul prim întărirea conștiinții religioase-morale în popor, curățirea ogorului vieții sufletești a poporului nostru de multele buruieni ce au crescut pe dânsul nefiind lucrat destul; aducerea lui la pocăință și la lăpădare de vițiile cari îi zdruncină sănătatea sufletească și trupească, dar și încurajarea poporului în aceste vremuri grele prin cari trecem.

În timpul cât va ținea răsboiul vom publicà material potrivit cu necesitățile sufletești ale zilelor excepționale de acum. Pe lângă *articole de orientare religioase*, vom da în fiecare număr cel puțin câte o *predică* cu învățăminte luate din sau cu privire la evenimentele de astăzi. Vom da «*Pilde și asemănări*» fiind iubite și cerute de către mulți cetitori, cari le întrebuințează la compunerea de predici scurte. Avem un cetitor care după apariția fiecărui număr cu asemenea pilde, ne scrie de care pildă s'a folosit la predicile ce le ține.

Și premiile din anul acesta vor fi deosebit de prețioase. În zilele acestea am *expedat dejà* broșura **„Scepticismul religios“** de Dr. N. Bălan, drept premiu abonaților cu taxa abonamentului achitată pe anul trecut. Pentru anul acesta, abonații cari vor achità *întreg prețul abonamentului* până cel mai târziu la **15 Aprilie st. v.**, vor primì ca premiu:

1. **Procanonul lui Petru Maior,** o foarte interesantă scriere pe care autorul ei, crescut în Roma, a dedicat-o combaterei papismului. Prețul 3 coroane.

2. **„Îndrăsniți, eu am biruit lumea“**, predici pentru timpul răsboiului. Prețul 1 cor. 50 fil. Cea dintâi predică din acest volum e publicată în acest număr al revistei. Celelalte sunt la fel cu aceasta. Notăm că aceste predici s'au tipărit într'un *număr mic de exemplare*, cam cât face numărul abonaților revistei cari și-au achitat abonamentul pe anii trecuți, și se vor da numai ca premiu, *altfel nu se vor pune în circulație.*

Aducând noi aceste mari jertfe pentru cetitori, credem că ne vor acordà cu grăbire sprijinul pe care-l solicităm. Acum, în aceste împrejurări grele, ne vom puteà cunoaște pe prietenii cei buni și totodată pe adevărații preoți, cari își pleacă urechea spre învățătură de carte bisericească. Sătui de tot felul de știri ziaristice, credem că cetitorii cei serioși sunt dornici de o lectură care să le eleveze inimile și să le deà curaj în lupta vieții grele de astăzi.

Cu Dumnezeu înainte!